EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJA (ES) 2022/295

(2021. gada 19. oktobris)

ar konstatējumiem, kas ir neatņemama daļa no lēmuma par Eiropas Savienības 2019. finanšu gada vispārējā budžeta izpildes apstiprināšanu, II iedaļa – Eiropadome un Padome

EIROPAS PARLAMENTS,

— ņemot vērā lēmumu par Eiropas Savienības 2019. finanšu gada vispārējā budžeta izpildes apstiprināšanu, II iedaļa – Eiropadome un Padome,

— ņemot vērā Reglamenta 100. pantu un V pielikumu,

— ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas otro ziņojumu (A9-0276/2021),

A. tā kā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 13. pantu katra iestāde darbojas saskaņā ar Līgumos noteiktajām pilnvarām un atbilstīgi tajos izklāstītajām procedūrām, nosacījumiem un mērķiem, un tā kā iestādēm jāīsteno pilnīga savstarpēja sadarbība;

B. tā kā visām Savienības iestādēm vajadzētu būt pārredzamām un pilnībā atbildīgām Savienības pilsoņu priekšā par līdzekļiem, kas uzticēti tām kā Savienības iestādēm;

C. tā kā saistībā ar budžeta izpildes apstiprināšanas procedūru pārredzamība un pārskatatbildība ir būtiski elementi, lai Savienības iedzīvotājiem garantētu Savienības iestāžu demokrātisko leģitimitāti;

D. tā kā pārredzamai budžeta izpildes apstiprināšanas procedūrai ir nepieciešama pārredzama Savienības administrācija un tā kā, lai nodrošinātu nepieciešamo Savienības finanšu interešu aizsardzību, katrai Savienības iestādei ir jābūt pārskatatbildīgai par tās izpildīto budžetu;

E. tā kā budžeta izpildes apstiprinātājiestāde uzskata, ka Eiropadomei un Padomei kā Savienības iestādēm vajadzētu būt demokrātiski pārskatatbildīgām Savienības pilsoņu priekšā, jo tās saņem Savienības vispārējā budžeta līdzekļus,

1. atgādina par Parlamenta lomu attiecībā uz budžeta izpildes apstiprināšanu, kā noteikts Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD) un Finanšu regulā;

2. uzsver, ka saskaņā ar LESD 335. pantu "jautājumos, kas saistīti ar konkrētu iestāžu darbību, to [Savienību] pārstāv attiecīgās iestādes, ņemot vērā to administratīvo autonomiju" un ka attiecīgi, ņemot vērā arī Finanšu regulas 59. pantu, iestādēm ir šim nolūkam piešķirtas nepieciešamās pilnvaras un katra iestāde ir atbildīga par tai piešķirtās budžeta iedaļas izpildi;

3. uzsver Parlamenta un citu iestāžu lomu budžeta izpildes apstiprinājuma procedūrā, kā paredzēts LESD, jo īpaši tā 319. pantā, un Finanšu regulā, jo īpaši tās 260.–263. pantā; uzsver, ka Parlamenta lomu pastiprina iedibināta prakse, kas tiek ievērota;

4. norāda, ka saskaņā ar Parlamenta Reglamenta 100. pantu "[n]oteikumi par procedūru, ko piemēro, lai Komisijai sniegtu apstiprinājumu par budžeta izpildi (..) attiecas arī uz procedūru, ar kuru (..) apstiprinājumu par budžeta izpildi sniedz personām, kas ir atbildīgas par citu Eiropas Savienības iestāžu un struktūru, tādu kā Padome (..) budžeta izpildi";

5. pauž nožēlu par to, ka vairāk nekā desmit gadus Padome atsakās sadarboties ar Parlamentu saistībā ar budžeta izpildes apstiprināšanas procedūru un tādēļ Parlaments ir spiests atteikt apstiprinājumu par budžeta izpildi;

6. pauž nožēlu par to, ka Padome joprojām nav atbildējusi uz Parlamenta 2021. gada 29. aprīļa rezolūcijā par budžeta izpildes apstiprināšanu ([1]) iekļautajām piezīmēm, tādējādi turpinot tendenci, kas vērojama kopš 2009. gada;

([1]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0166.

7. pauž nožēlu par to, ka Eiropadomes un Padomes budžets pārredzamības labad un nolūkā uzlabot izdevumu efektivitāti un pārskatatbildību attiecībā uz katru no abām iestādēm nav sadalīts divos atsevišķos budžetos atbilstīgi Parlamenta ieteikumam nesenās budžeta izpildes apstiprināšanas rezolūcijās;

8. pauž nožēlu par to, ka, neraugoties uz savu sākotnējo apņemšanos, Padome līdz šim nav veikusi nevienu pienācīgu ietekmes novērtējumu par tās būtiskajiem grozījumiem Komisijas priekšlikumos; atkārtoti norāda, ka šādu novērtējumu veikšana ir viens no galvenajiem faktoriem, lai uzlabotu Savienības tiesību aktu kvalitāti, kā noteikts 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu ([2]);

9. ņem vērā Padomes uzlaboto finanšu pārvaldības un snieguma sistēmu; tomēr pauž nožēlu par to, ka pašlaik nav neviena ziņojuma kas sniegtu visaptverošu kopsavilkumu par nozīmīgākajiem galvenajiem snieguma rādītājiem un rezultātiem, tādējādi nav iespējams vispār izvērtēt sasniegto salīdzinājumā ar noteiktajiem mērķiem;

10. pauž nožēlu par to, ka trūkst informācijas par Padomes dzimumu līdztiesības rīcības plāna īstenošanu un par pasākumiem, kas veikti, lai nodrošinātu vienlīdzīgas iespējas personām ar invaliditāti Padomē (viņu darba vietā); aicina Padomi sniegt Parlamentam detalizētu informāciju par personu ar invaliditāti īpatsvaru tās darbinieku vidū un par ģeogrāfisko un dzimumu sadalījumu, jo īpaši augstākās vadības līmenī; aicina Padomi ziņot par pasākumiem, kas veikti, lai Padomē nodrošinātu vienlīdzīgas iespējas, ģeogrāfisko līdzsvaru un dzimumu līdztiesību;

11. pauž nožēlu par to, ka no Padomes nav informācijas par efektīviem pasākumiem, kas veikti, lai novērstu nelīdzsvarotu dzimumu un ģeogrāfisko pārstāvību, cita starpā vadības līmenī; atgādina, ka visās Savienības politikas jomās ir jānodrošina sieviešu tiesību aizsardzības saskaņošana un dzimumu līdztiesības ciešāka integrācija un koordinācija, izmantojot intersekcionālu pieeju; šajā sakarībā atgādina par Parlamenta 2020. gada 17. decembra rezolūciju par vajadzību pēc specializēta Padomes sastāva dzimumu līdztiesības jautājumā ([3]);

12. pauž nožēlu par to, ka trūkst informācijas par Padomes darbībām, kuru mērķis ir uzlabot ētikas kultūru, un norāda, ka Parlamentam nav ziņots par nevienu iniciatīvu šajā jomā; uzsver, ka ir svarīgi veikt konkrētus pasākumus, lai īstenotu labu praksi, piemēram, nodrošināt īpašu apmācību, izstrādāt rīcības kodeksa noteikumus vai iekšējus norādījumus par integritāti un ētiskām vērtībām, īpašu tīmekļa vietni vai bieži uzdoto jautājumu (*FAQ*) sadaļu par ētiku, vai procedūras trauksmes cēlēju aizsardzībai; atgādina Revīzijas palātas 2019. gada 19. jūlija Īpašajā ziņojumā Nr. 13/2019 "Revidēto ES iestāžu ētikas satvari: iespējami uzlabojumi" sniegto paziņojumu par to, ka ētiska rīcība "veicina pareizu finanšu pārvaldību un vairo sabiedrības uzticību, kas ir neaizstājama, lai sekmīgi īstenotu publisko politiku", un jo īpaši norāda, ka "[j]ebkāda veida neētiska rīcība, ko pieļauj Eiropas Savienības (ES) iestāžu un struktūru darbinieki un locekļi, tostarp EP deputāti, piesaista lielu sabiedrības uzmanību un mazina uzticību ES";

13. pauž nožēlu par to, ka netiek pievērsta pietiekama uzmanība nepieciešamībai pēc ētikas sistēmas, pārredzamības un interešu konfliktu novēršanas, identificēšanas un izvairīšanās no tiem; atkārtoti pauž dziļas bažas par vairāku politisku un ar budžetu saistītu lēmumu pieņemšanas procesā iesaistīto dalībvalstu pārstāvju interešu konfliktiem; šajā sakarībā uzsver Komisijas revīzijā par Čehijas premjerministru *Andrej Babiš* un "Agrofert" izdarītos secinājumus, kuros apstiprināts, ka pastāv interešu konflikts; atkārtoti norāda, ka jebkāds faktisks vai šķietams interešu konflikts apdraud Padomes un visas Savienības reputāciju; atkārtoti pauž Parlamenta stingro aicinājumu Padomei nodrošināt, ka dalībvalstu pārstāvji, kuri tieši saņem Savienības subsīdijas ar tiem (tieši vai netieši) piederošo uzņēmumu starpniecību, nepiedalās attiecīgajās politikas vai budžeta diskusijās un balsošanā; prasa Padomei sniegt Parlamentam informāciju par nepieciešamajiem pasākumiem, kas ieviesti, lai izvairītos no jebkāda interešu konflikta; pauž nožēlu par to, ka Padome kategoriski noraida Parlamenta priekšlikumus palielināt digitalizāciju revīzijas un kontroles jomā un atsakās sadarboties attiecībā uz to, lai palielinātu pašreizējo Savienības un valstu datubāzu un ziņošanas un uzraudzības sistēmu sadarbspēju; pauž nopietnas bažas par oficiālajiem un neoficiālajiem Eiropadomes secinājumiem, kas, neraugoties uz pastāvošajiem interešu konfliktiem, ietekmē kopējo lauksaimniecības politiku un saistībā ar kohēziju notiekošās sarunas par maksimālā finansējuma noteikšanu fiziskām un juridiskām personām;

([2]) OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.
([3]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0379.

14. pauž nožēlu par to, ka dažas dalībvalstis izmanto korporatīvo sponsorēšanu, lai finansētu daļu no to Padomes prezidentūras darbībām, ko nesedz Padomes budžets; atkārtoti pauž nopietnas bažas par iespējamo kaitējumu reputācijai, ko šāda prakse varētu radīt Padomei un Savienībai; ņem vērā Padomes prezidentvalstīm attiecībā uz sponsorēšanas izmantošanu paredzēto norādījumu 2021. gada 30. jūnija galīgo redakciju, kas jāiekļauj Padomes Prezidentūras rokasgrāmatā; atzinīgi vērtē šo pozitīvo soli, tomēr pauž nožēlu par to, ka trūkst vienota skaidru, pārredzamu un konkrētu noteikumu kopuma; aicina Padomi turpināt minēto norādījumu izstrādi un noteikt, ka dalībvalstīm tie ir jāievēro;

15. pauž nožēlu par to, ka Padomes ziņojumi par pasākumiem, kas veikti, lai uzlabotu leģislatīvo pārredzamību, joprojām nav pilnībā apmierinoši, un atkārtoti aicina Padomi pastiprināt centienus pārredzamības jomā, cita starpā publicējot Padomes darba dokumentus, reģistrējot un publicējot dalībvalstu nostājas un padarot pieejamus vairāk trialoga dokumentus; atzinīgi vērtē to, ka Eiropadome ir parakstījusi Iestāžu nolīgumu par obligātu pārredzamības reģistru ([4]); uzstāj, ka tā izmantošana ir jāpaplašina, attiecinot to arī uz pastāvīgo pārstāvniecību un amatpersonu darbībām, kas pašreizējo ierobežojumu dēļ nav ietvertas;

16. pauž nožēlu par to, ka netiek sniegta pilnīga informācija par lobistu un Eiropadomes priekšsēdētāja vai viņa Kabineta locekļu tikšanos protokoliem, kā ierosinājusi Eiropas ombude savā 2019. gada 18. jūnija lēmumā lietā 1946/2018/KR par to, kā Padomes Ģenerālsekretariāts informē sabiedrību par sanāksmēm, ko Eiropadomes priekšsēdētājs un viņa biroja locekļi rīko ar interešu pārstāvjiem;

17. pauž nožēlu par Padomes rīcības un iniciatīvu trūkumu, lai nodrošinātu pareizu, pārredzamu un efektīvu procesu Eiropas prokuroru iecelšanai, un saistībā ar dalībvalstu priekšlikumiem par Eiropas deleģētajiem prokuroriem;

18. pauž nožēlu par sarežģījumiem, ar kuriem līdz šim vairākkārt nācies saskarties Padomes budžeta izpildes apstiprināšanas procedūrās un kurus ir izraisījusi Padomes nesadarbošanās; norāda, ka Parlaments atteicās sniegt Padomes ģenerālsekretāram budžeta izpildes apstiprinājumu par 2009.-2018. finanšu gadu un atlika lēmuma pieņemšanu par budžeta izpildes apstiprinājuma sniegšanu Padomes ģenerālsekretāram par 2019. finanšu gadu to iemeslu dēļ, kas izklāstīti Parlamenta 2021. gada 29. aprīļa rezolūcijā par budžeta izpildes apstiprināšanu;

19. pauž nožēlu par to, ka Parlaments nevar pieņemt informētu lēmumu par budžeta izpildes apstiprinājuma sniegšanu Padomes ģenerālsekretāram, jo efektīvai budžeta kontrolei ir nepieciešama Parlamenta un Padomes sadarbība, kura šobrīd netiek īstenota; uzstāj, ka Padomes izdevumi ir jāpārbauda tādā pašā veidā, kā tiek pārbaudīti citu iestāžu izdevumi, un norāda, ka šādas pārbaudes pamatelementi ir norādīti Parlamenta pēdējo gadu rezolūcijās par budžeta izpildes apstiprināšanu;

20. atgādina, ka Padomei kā iestādei, kas sniedz ieteikumus par budžeta izpildes apstiprināšanas procedūru, tas būtu jādara savlaicīgāk un respektējot pārējās Savienības iestādes;

21. pauž nožēlu, ka Padome joprojām neatbild uz Parlamenta jautājumiem un neapmeklē iestāžu ģenerālsekretāru uzklausīšanas;

22. norāda, ka Eiropas Parlaments ir vienīgā Savienības pilsoņu tieši ievēlētā institūcija un ka tā loma budžeta izpildes apstiprinājuma procedūrā ir tieši saistīta ar pilsoņu tiesībām būt informētiem par publisko līdzekļu izlietojumu;

23. uzsver Parlamenta prerogatīvu sniegt apstiprinājumu par budžeta izpildi saskaņā ar LESD 316., 317. un 319. pantu atbilstīgi pašreizējai interpretācijai un praksei, proti, sniegt apstiprinājumu par katru budžeta pozīciju atsevišķi, lai saglabātu pārredzamību un nodrošinātu demokrātisku atbildību attiecībā pret Savienības nodokļu maksātājiem; atgādina, ka Parlaments budžeta izpildes apstiprināšanas procedūrās īsteno savas prerogatīvas attiecībā uz visām Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām, un pauž nožēlu, ka vienīgi Padome atsakās lojāli sadarboties attiecībā uz konkrētajām prerogatīvām un lomām;

([4]) Iestāžu Nolīgums (2021. gada 20. maijs) starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par obligātu pārredzamības reģistru (OV L 207, 11.6.2021., 1. lpp.).

24. uzskata – tas, ka Eiropadome un Padome nesadarbojas ar budžeta izpildes apstiprinātājiestādi, ne tikai pārkāpj iestāžu lojālas sadarbības principu un raida negatīvu signālu Savienības pilsoņiem, bet arī liecina par to, ka netiek respektēta Parlamenta kā Savienības budžeta pārredzamības un demokrātiskās pārskatatbildības garanta loma;

25. atkārtoti uzsver nepieciešamību uzlabot iestāžu sadarbību budžeta izpildes apstiprināšanas procedūras ietvaros, izmantojot Parlamenta, Padomes un Komisijas saprašanās memorandu par Parlamenta un Padomes sadarbību ikgadējās budžeta izpildes apstiprināšanas procedūras laikā; atgādina, ka Parlaments vairāk nekā pirms gada informēja Padomi par savas sarunu grupas sastāvu, tas ir gatavs atsākt dialogu jebkurā laikā un joprojām gaida uz Padomes atbildi; šajā nolūkā aicina Padomi nekavējoties sākt iestāžu sarunas.